

Lies van dialectklanke, gespeld met de WALD-spelling

volges

Woordenboek van de Achterhoekse
en Liemerse Dialecten (WALD)

klank zoals gespeld in de WALD- spelling	veurbeelde van de klank in Nederlandse weurd	Liemers dialect in WALD-spelling
aa	plaat-platen; naam-namen	plaat-plate; naam-name
a	dag; bak	dag; bak; kats
ae	[Frans] air	laeve, laeze
ee	been-benen; keer-keren	been-bene; keer-kere
e	stem-stemmen	stem-stemme; krek
e	de (e zonder klemtoon)	poetereg; hattelek; kennelek
u	put	put-putte; vul
uu	ruw; vuur-vuren	vuur-vure; tuut-tute; uutzondering; dudelek
i	pit	dik-dikke; schik
ao	[Engels] talk	praote; slaope; staon
oo	boom; door; boor	boom; door; boor; joor
o	stok; bos	stok; bos (ook: bós)
äö	[Frans] soeur	präötjes; päöltjes; sträöltje
ö	[Duits] Köln	pötje; köpke; hötje; stökske
eu	deun; deur	geleuve; veur; deur; beum
oe	voer; boer	voer; boer
ie	Piet; mier	Piet; mier; kieke; niet; riek-rieke
i-j	- De in het Standaardnederlands niet voorkomende tweeklank i-j is een combinatie van de i (als in is), gevolgd door een j-achtig element.-	gi-j; wi-j; uutgli-je; schutteri-j
ij	fijn; ijverig	fijn; ijverig

biezondere tekens:

:	bier; bomen	Het verschil in lengte tussen ie, oe en uu (zoals in bier, boer en buur) kan eventueel worden aangegeven door toevoeging van een dubbele punt: mie:r; bie:r; kie:ke; nie:t; beu:m; vuu:t; toe:te
‘j	had je; ben je; kun je	Bij samentrekking van twee woorden wordt een accentteken ‘ gebruikt: : ha’j, bu’j; kö’j
‘	er; hem; een	De lidwoorden het en een kunnen ook gespeld worden als: ‘t en ‘n. Is de e in hem onbeklemtoond, dan schrijft men ‘m. Zo onderscheidt men ‘m “hem” van um “om”. De onbeklemde variant van “daar” is der, ook te spellen als: d’r. d’r; ‘m; ‘n (ook: der, hem, een)

Twee algemene regels bi-j ‘t schriev van ‘t dictee:

- ✓ Opschriev wa’j heurt. Schriev de weurd op zoas de veurlaester ze uutsprök, niet zoas gi-j ze eiges messchien zol zegge.
- ✓ Ook in de streektaal geldt de Nederlandse spelling; doorum schriev wi-j bi-j veurbeeld *draod* en *dräödjies*, met twee maol een d; net as in ‘t Nederlands: *draad* en *draadjes*. De ui wördt meestieds as u uutgespraokte en in ‘n woord as *bute* betekent dah volges de Nederlandse spelling 1 x u!
De d/t-regels gelde ook: *Hi-j wördt volgende waek tachtig*. ‘Wördt’ net as in ‘t Nederlands met dt.

Meer informatie aover/äöver

- **de WALD-spelling:**

<http://www.ecal.nu/streektaal/de-wald-spelling>

<https://www.ecal.nu/doc/13628Uitgangspunten%20van%20de%20WALD%20spelling.pdf>

- **Woord van de Maond & Barghse Praot van de dialectwarkgroep van de Heemkundekring Bergh**

<http://www.heemkundekringbergh.nl/werkgroepen/dialect/>